

KATASZTRÓFA

A gabona-vegyészek és buza-szakértők megvizsgálták az idei termést. Az eredmény valóban szenzációs: 14.7% a sikkertartalom, aminek jobbat nem tud felmutatni egyetlen ország gazdája sem. Nemhiába jelentették ki Norvégiában is a tudósok: "A Manitobáról elnevezett nyugatkanadai tavaszi acélos buza a legjobb a földkerekségen; több és jobb kenyert és tésztafiét ad, mint bármely más országban termelt gabonafajta." Ha mindehhez hozzávesszük, hogy a tavalyi terméshez viszonyítva az idén több, mint százmillió bushel buza árának kell a termelők zsebébe vándorolnia, még talán el is kurtjantána valaki magát: enye de jó dolga van a kanadai farmernek!

Hát ennél már igazán meg kell állnunk egy pillanatra. Nem mintha nem foglalkozunk volna elegendő és nem tartottunk volna állandóan napirenden a napról-napra égetőbb gazda-kérdéseket, hanem éppen azért, mivel az ország gerincének köros tüneteit kell ezáltal nagytűőveg alá helyezni. Ne értsen félre senki, és még kevésbé próbálják fizetett lélekűfűzők az kimagyarázni ezen sorokból, hogy az ipari és általában a napzamos-munkásság helyzetének komolyrafordulása nem olyan katasztrófális, mint a farmer-világé. De amiódon már a "munkaadó" is éppolyan koldussá válik, mint a munkás, akkor már nagy baj van.

Mindehig csak reménykedett a gazda-társadalom, hogy majd csak lesz termés is, no meg az árak sem mozgathatnak sokáig ilyen alacsony színvonalon. Mert hogy 26-28 centért nem érdemes tudni a búzán, amiódon — munkadíjat nem is számítva! — az előállítás készíadások meghaladják a 30 centet, az bizonyos. Majd később, mondogatták egymásnak a gazdák. Időközben azonban megeredt az eső Argentina termőföldjei felett, Európa éhező népmilliói pedig allig vannak abban a helyzetben, hogy kifizethessék azt, amit esetleg vásárolnának s ennek következtében azután rohamosan esett a tőzsdei jegyzés.

"Nem engedjük 50 cent alá a búzát!" — jelentették ki a tőzsdések és ezen az egy ponton talán meg is egyeztek a poolal. Már hogy mi történt a szinfalak mögött a helyzet megmen-tésére, azt nehéz volna kikutatni, tény azonban, hogy hetekig tartotta magát a buza árfolyama, még pedig az 50 cent felett — egy hajszállal. Igaz ugyan, hogy ennek legalább felét felemésztette a szállítási költség, viszont mégis csak megvolt a remény, hogy ezentul csak feljebb mehét a buza ára.

A sors könyvében másként volt megírva és mire e sorokat papíra vetjük, már csupán 48 centért fizetnek egy-egy bushel olyan kanadai búzáért, melyre csak a szomszédos Egyesült Államok 42 cent vámot számít; egyes európai országokról né is szólunk, hiszen például Franciaországban annyira félnek a verhetetlen minőségű kanadai gazda-portekától, hogy keresnek hánomszor annyi vámot róának ki a búzákra, mint amennyit az egész éven át robotoló földmunkás kézhez kap érte. Így tehát válságosra fordult a helyzet, ahelyett, hogy javult volna.

Ezérték ezt már sokan régebben s azért kértek minden megművelt holdnyi terület után egy dolláros kormánysegélyt. Majd pedig a tavalyi "bónusz" mintájára bushelként öt centnyi készpénz-jutalmat Nyugatkanada farmerrei. Nem mintha meg lettek volna győződve ennek a segélyezési rendszernek egészséges voltáról, hanem mert azt remélték, hogy ez a kis orvosság talán mégis csak használ egy keveset a — betegnek. Miután azonban ma már erről sem lehet szó, kétségtelen, hogy más gyógy módokról kell gondoskodni, hogy a válságnak ezt a nagy kutyaharupását ha mással nem, hát — kutyaszőrrel igyekezzünk behegeszteni.

Nehezedjék bár ennek az országnak vezetőire bármilyen felelősség a dolgok elfajulása miatt, tagadhatatlan, hogy az elértéktelenedésnek, az elszegényedésnek ez a bajos folyamata nem csupán kanadai, hanem egyenesen világ-jelenség. Az Egyesült Államoktól Oroszorszáig mást sem hallunk, mint a termelők segélykiáltását. És hogy ez mannyire szomorú, azt csak akkor láthatjuk igazán, amiódon az egyes országok alapjai is megmognak a nagy földrengésben. Hiszen azt mindenki tudja, hogy ha az östermelő sem tud megélni a munkája gyü-nölcseiből, akkor nemhogy nincs kilátás az ipar foglalkoztatására, hanem az adók elmaradása folytán még az a kevés segít-ség is veszedelemben forog, amit amolyan bibliai morzsaként juttatnak a munkanélküliek, a válság legszerencsétlenebbjelek szegényes asztalára.

A nagy világkatasztrófa elérte mély-pontját. Senki sem tudja, hogy mi hoz a holnap. Még néhány évvel ezelőt is azt hífték az emberek, hogy politikai rendszerváltással, akár békés fejlődés, akár forradalom útján, lehet segíteni a bajokon. Mióta azonban a gazdag nagykapitalista Egyesült Államokat az a Hoover sem tudta kivezetni a válságból, aki a háború utáni szegény Európát tápraállította, valamint a másik véglete-et, a vörös mennyországot elővárászolni akaró Stalin diktatóri hatalma sem tudta jóllakadni kenyérral az orosz népet; ma már mindenki belátja, hogy a politikai szinzetű válság igazi oka tulajdonképpen gazdasági bajokra vezethető vissza.

Ki vagy mi lesz az a még ismeretlen mágneses erő, mely-lyel vissza lehet téríteni a világot a boldogulás útjára? Ezt ne-héz volna megjövendőlni; de hogy a mai napok katasztrófájának haljörtörőti szivszorongva várják már a válságból való szaba-dulás öröjét, az bizonyos. Bárha nem évtizedek, hanem csak hónapok kellenének ahhoz, hogy meginduljon a földgolyóis egy kevesebb koplalást, könnyet, vért és verejétét követelő korszak felé!

ren legyen a hangsúly általá-

Akik sokat időznek zárt hely-
ségekben — főként a nagyváro-
si népekre gondolunk — azok-
nak a képzeletük kiválképpen
csapongó, féktelen és szomjas.
S a kedélyek ezért rendszerint
tul vannak hangolva. Viszont az
idegrendszer stnyli meg ezt
leginkább. De van erre is or-
vosság. Az egészséges értelmi
és lelki dolgok felvévése és ápo-
lása, az egészségügyi szabályok
betartása, valamint az egysze-
rűbb életvezetés követése vala-
mennyire egyensúlyban tartja a
zártabb légkörök egynelalu ha-
tasát.

A magányban felüdül a lélek.
A jelen század óriási lendülettel
tolja, hajtja maga előtt a népe-
ket. S akádknak emberek elég
tekinthetős számban, akik szin-
te betegesen belefáradtak a mo-
dern tülekedésbe. Ezekre kivé-
telesen jó hatással van a ma-
gány; de nemcsak ezekre, ha-
nem mindenkire.

A magányt nem mindig lehet
kinn a szabadban vagy távol a
nagyvárosok zajától fellelni, no-
ak ajánlatos volna mindenkinek
legalább egyszer egy esztendő-
ben, vakáció vagy kirándulás ke-
retében, a szükséges változta-
tást megélni. Azonban napon-
kénti vagy legalább is hetenként
egyszer igazi magányra lenne
szükség. Egy csendes helyen
egy fél órát vagy többet eltöl-
tve önvizsgálattal, elmélyedéssel
és elgondolással — a modern
hajszáttól felcsigázott idegef-
szültség engedne s békésebb,
nyugodtabb hangulat szállna a
lélekre. Ilyenkor az ember vilá-
gosabban látja élethivatását és
a feladatait s a kedve is inkább
a lehetőséghez hangolódik. A
magányban való létet éppen ugy
kell művelni, mint a társas-
almi létet, mivel az egyik kiegé-
szíti a másikat.

Beszélgessünk

GYAKORLATI KÉRDÉSEK

A szabadban. A természet-
nek van sok mondanivalója. A
többek között az, hogy ugyszól-
ván mindenütt és mindenkör-
van valami figyelemre méltó d-
olog az életben. A természetnek
ugyanis, nem minden munkája
befejezett műalkotás. Sőt mun-
kái között jóval több az ideigle-
nes és töredékes mű, mint a tel-
jes. És mégis minden részleté-
ben egységes és összhangzatos.
Például nincsen két egyforma
szinzetű égbolt és mégis mind
csodálatos. Aztán nem minden
virágszál, fü vagy palánta jut vi-
rágzásához vagy hoz termést, de
azért ezek a természet ötlen pi-
lékek" jellegű alkalmazzik nek
épp ugy az otthonokban, gyüle-
sező helyeken, irodák és gyárhe-
lyiségekben, mint a tornatermek
ben. A teljes, egészséges embe-

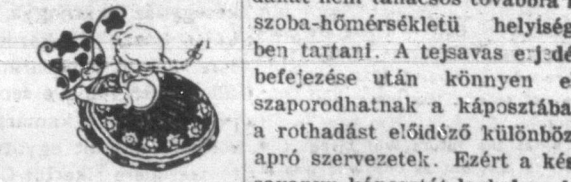

sszonyoknak

Káposzta savanyítása (Folyt.)
A sajtolásnak kettős célja van.
Az egyik az, hogy kiszorítsa a
káposztacsökök közül a bentre-
kedt levegő nagy részét, a más-
sik, hogy a káposzta sejtjeiből
kiszorítsa a tejsavbaktériumok
elszaporodása számára kedvező
táplálótalanat jelentő sejtnevet.
A sajtóval kiszabaduló lé, a
kád fölélének likacsain keresz-
tül, a födél fölő kerül s a káposz-
tát a levegtől elzárja. A sava-
nyító kádakat csak annyira kell
káposztával megtölteni, hogy a
sajtolás befejezése után fent
még kis ür maradjon.

A legelső rétegre valamivel
több söt tanácsos hinteni, majd
legfelül tiszta, ép káposztaleve-
leket s kifőzött, tiszta ruhát.
Erre jön a tető. A sajtóaszt vagy
lebukozást a savanyításra va-
ló előkészítéskor nem kell tu-
lajzágon erőltetni, a savanyítás
előrehaladásánál azonban időn-

kiüt meg kell húzni a csavart,
mert a káposzta eltartásánál l-
geen fontos, hogy minél töm-
rebben álljon, tehát minél ki-
sebb legyen a levegőhézag.
A savanyítás folyamatai meg-
felelő hőmérséklet igényelvek
Alacsony hőmérsékleten igen ve-
lieren indul meg s igen sokáig
éhhűződik a káposzta savanyo-
tlása, túl magas hőn az erjedés
gyorsan meg, de a nagy vajsav
baktériumok elszaporodásának
veszedelme s nem jut elegendő
idő a zamatanyagok kifő-
désére sem. Leghelyesebb, ha a
káposzta 50-60 fok hőmérséklet
között folyik, mikor is a ke-
vénnyiségű tejsav kialakulása kb.
3-4 hét alatt befejeződik.
A tejsav kialakulását az élesez-
tők erjesztő tevékenységéé veze-
ti be és előzi meg. A káposzta-
lők gyorsan szaporodó élesez-
tők a lé cskortartalmának egy
részét alkohollá erjesztik. E-

Ha a kajsajtolt lé már a kellő-
képen savanyú, a savanyító ká-
dakat nem tanácsos továbbra is
szoba-hőmérsékletű helyiség-
ben tartani. A tejsavas erjedés
befejezése után könnyen el-
szaporodhatnak a káposztában
a rothadást előidőző különböző
apró szervezetek. Ezért a kész
savanyú káposztát leghelyesebb
lehetőleg 45 F. fok körül inga-
dozó hőmérsékleten tartani. A
jó savanyított káposztától meg-
tízvúnjuk, hogy szép, fehér színű
erősen savanyú és kellőképpen
fűszeres ízű, üde illatú s ruga-
nyos halmazállapotú legyen.

A jó háziaszony munkája az-
zonban a savanyítás befejezésé-
vel nem ér véget. Nagy gondot
kell fordítani arra is, hogy a
káposzta fogyasztásánál, e-
gyes részletek kiemelésénél ne
adjunk alkalmat arra, hogy a
káposzta a levegővel huzamo-
san érintkezze. Erre jó a ma-
gas, keskeny fakád, mely csak
kis felületet hagy szabadon. E-
zekben a kádakban sem szabad
azonban a káposztát egy percig
sem fedetlenül hagyni, azonnal
vissza kell rá helyezni a fedőle-
veleket a takaróruhát lehetőleg
újabb, tiszta, kifőzött ruhával
kell kicserélni, a fedőt ruhához
ni s a visszamaradt káposztát
újból erősen összasajtolni.

LELKEK AZ ERDŐN

IRTA: KALLAY JANOS

A Kiserdő mélyén, a forráson
tul, hajnal óta tartó kopácsol-
lás, majd fűrészt sívító sirása
riasztgatta a fűtőbő rigók nyu-
galmát. Az árnyas tölgyek al-
latt meglapuló házikó előtti tér-
ségen deszkákat ácsolt Jancsó
Mihály, a kerülő. Friss, fiatal
teste serényen lendült bele a
munkába, fejszéje hasítva csat-
tant, fűrésze szikrát szórva szí-
szeggett a száraz tönkökben.
Fűtőszóra csíhotha kedvét a
jölésd íram.

Megállt egy szusszanatra,
hogy cigarettát pödörjön. De
szokatlan nesz ütötte meg a
fület: az erdőből énekeszót ho-
zott a szellő. Fatolvaj nem igen
lehet, az nem jönne ekkora ne-
szesséssel.

Jancsó arrafelé lesett. Az er-
dei uton legény bukkant elé.
Olyan, mint a többi szegény a-
nya szülőtte, keserű bánat, közt
vergődő, minden falatért
megbírkózní kényszerült, örké-
harcu ember. Arcán azonban
dacos csakazértis kiáltott, lába
követelon dobbant előre.

Jancsó megnyalazta a sodrást
s rágyujtott. Meg nem állhatta
hogy oda ne kiáltson:
— De jó kedve van, hallja!
A legény rövidet koccant s
megállt a munkában bibelődő e-
lőtt.

— Adjon Isten, ami nincs.
— Magának is tiszta szivből.
Mereven odavetette a flikó:
— Vida Gábor a nevem.
— Eltesse az Isten. Jancsó
Mihály kívánja magának.
— Megpíhent a beszéd.
A legény szőlankodva nézte,
mit csinál a másik. Az erdők-
völő azonban ugrasztotta ez a

néma szájtátásig. Hogy kibuj-
jon alóla, odavetette a kérdést:
— Magát meg merről hozta
a szél?
— Révtegy mosoly úk: Vida Gá-
bor arcára:
— A nagyvilág sarkából.
— Az áldóját. Szép vidék le-
het az. Aztán merre vizi?
— A másik sarkába.
— Noné csak. Világljáró.
Gyökkintette fejével a le-
gény.
— Otthon meg mi újság?
— Beleegytintett Vida a levegő-
be.
— Haha, régen nem voltam
én arra. Föl is kötőnék men-
ten, ha odatēvednék. Szöke-
vény vagyok én. Katonaszkö-
vény. Elliszkoilam a rácsoktól.
— Hát onnan átról való?
— Onnan. De nem volt ám
az mindég "onnap átról". Csak
mióta vége a háborúnak.
— Résztevően csőváltá fejét a
kerülő.
— Messzi esik ide a határ,
ugy-e?
— Biz van az innen jó pár
napi taposásra.
— Jancsó félredobta a cigarettá
véget, kezébe vette a fűrészt.
— Maga meg miből él? Csak
egy kóricál?
— Ahol megállok, mindenütt
akad valami dolog. Kis fizetésig
egy kis étel, aztán újra odébb.
— Nyiszogott a fában a fűrészt.
— Meghízsem azt, sokan
mondják már azt rólam. De, aki
részálóg az evésre, az a dol-
gos ember.
— Hejnye, fickó, hamar ki-
nyílt a csipád.
— Tévedsz, testvér. Nem az
nyílt ki, a bendöm hika tátog.
— Hadd tátogjon, a fene ves-
se föl.
— De Vida Gábor nem vesztette
kedvét.
— Bizony szegénynek ma-

— Nojsz, nem forszirozom
én. A fő, hogy mit segítsek.
— Fogja meg azt a deszkát
és gyalulja ki.
— Kettes dolgotok már. Vigan
gyorsan szaladt kezük alatt a
munka. A kerülő már a kész
deszkákat szögecselte össze.
— Né csak — vizsgálgatta
Vida a készülő faalkotmányt.
— Hissz láda lesz ez! De miért ke-
rek a talpa?
— Elnevette magát a másik.
— Ha maga azt tudná.
— Vida Gábor vállat rándította:
— Tartsd meg.
— Nem is szóló sokáig, a másik
sem igyekezett továbbodorni a
beszéd fonalát. Fűrészeltek,
gyalultak, szögecseltek. Elzár-
ták szájukat a munka figyelme.
A házból motozás hallatszott
Gábor felkapta a fejét.
— Ki jár odabé?
— Az asszony.
— Aztán elült a nesz, néma lett
újra a ház. A legény az égre
nézett. Hamiskáson odaszólt a
kerülőbőz:
— Nincs már messze a dél.
— Hallom, nagyon morognak már
idebővül.
— És vidoran ráütöt hasára.
— Jancsó élesen eresztette oda az
epjét.
— Holla-é, testvér, cifra le-
gény lehetsz, te!
— A tegező szóra még inkább
felkapott Vida:
— Meghízsem azt, sokan
mondják már azt rólam. De, aki
részálóg az evésre, az a dol-
gos ember.
— Hejnye, fickó, hamar ki-
nyílt a csipád.
— Tévedsz, testvér. Nem az
nyílt ki, a bendöm hika tátog.
— Hadd tátogjon, a fene ves-
se föl.
— De Vida Gábor nem vesztette
kedvét.
— Bizony szegénynek ma-

még nem volt étellel találkozá-
s. Főzi-e már az ebédet az asz-
szony?
— Jancsónak kuncogásra rán-
dult a teste.
— Arra ugyan várhatasz. Be-
tegy a szegény.
— Hőjnye. Aztán mi baja?
— Ravasz hungyorgatástól csil-
logott a kerülő szeme.
— Nagy baj. Rettentő nagy
baj. Az első menvecskebeteg-
ség. Azért is dolgozok most én
itt.
— Felröhögött Vida Gábor.
— Értem már. Gyerek jött;
igaz-e?
— Még hozzá ma éjjel.
— Flú?
— Az hát.
— Hát bölcső lesz ez?
— Mi más lenne, ha nem az.
— Utolsókat koppant a kala-
pács. Már talpan rengett a bő-
cső. Jancsó befordult a házba.
— Nem sok idő telt bele, hogy ki-
szólt az ajtón:
— Nem akarod megnézni a
prutykót, te?
— Tiszta kis szobában sápadt
asszony felelt az egyetlen á-
gynan. Magához ölelv tartotta
pólýába vackolt magzatát, Jan-
csó büszke örömtől dagadozva
mutogatta. Hujjázott, az arca
ragogott.
A legény révedezve nézte a
csöndes, bágyadt asszonyt, a
rákvörös emberkét, a daloló ked-
vi új apát. Megrohmozták a
mult emlékeit. Szóra sem esz-
mél, csak érezte, hogy valamí
megkergette a kedvét. Fájó ér-
zés szongott a szivébe, markol-
ta meg a torkát.
— Ujra ott ütök kettesben a
ház előtt. Szótlanul szálónaz-
tak. Néha szót kezdett a kerü-
lő, Vida csak hümmintett, fejé-
vel gyökkintett, szava nem jött.
— Jancsó tűnőde nézett rá. Vé-
gül részánta magát, hogy okát

kérdezze, mi ütött belé. Erre
főlszakadt Vidából sok keserü-
sége, kirobant belőle megtapo-
sott élelének feljajuló gyász.
— Hej, testvér, Jancsó tes-
tér, keserves kussogató az é-
let. Te nem tudhatsz róla, mert
veled volt az Isten, aki rólam
megfeleltetett.
— Megbilitette a bölcsőt. Az
neklendült, hevesen inogott
jobbra-balra. Ringása alatt rop-
panó hangokat adott a föld.
— Neked öröm is jutott a
tarisznyába, adja is meg az ég
ezután is. Belőlem azonban
nem lesz már semmí. Haszta-
lan kerengek a nagyvilágban
Hajta a szél az életemet egyik
hátból a másikba. Sehol sem
vár egy lélek. Nyár mén, tél
jön. Jobb sose lesz, mindég
csak rosszabb. Pedig nekem is
volt édesanyám, aki szeretett
meg féltett. Dehogy hitte volna
szegény, hogy ez lesz a sorsom.
— Hirtelen nagyot lökött a vál-
lán.
— Eb, aki bánja. Most már
mindegy. Egyszer majd fölfor-
dul az országút szélén Vida Gá-
bor, legalább nem lesz gyászta
miattá senkinék.
— Jancsó a legény vállára tette
a kezét.
— Ne buskodj, testvér. For-
dul a világ, lesz ugy, mint ré-
gen.
— Keserű flintor rángott el a le-
gény arcán. Lemondón legyín-
tett.
— Nem sok hasznom lesz
addigra belőle. Sípol már a tü-
dőm. Megrágtá a fagy. Sok eső
vert engem a szabad ég alatt,
nem is egyszer ért utól ország-
út közepén a tél éjszaka.
— Nehéz sódaj hőrrént fel a mel-
lőből.
— Hej, pedig bizonyuramis-
ten, de szeretnék még egyszer
házakérülni.

Hosszu némaság megegett
szavai után. Susogott az erdő.
— Nem ... nem tudott tovább
itt maradni. Talpraugrott Vida
Gábor.
— No, én most megyek.
— Hová?
— Csak előre, az orrom után
— Ne szaladj már, hallod.
— Hiába. Nem találom én a
helyem sehol.
S nyujtotta a jobbját.
— Még beköszönt a házbá, az-
tán elporzot az uton. Alakját
elnyelte a sűrű, de a fák bozont
ja mögül óta harsant fel. Ke-
serű fejvetéssel kurjogta vala-
ki:
— Leesett a kis pejlovam patkója.
Patkó nélkül száguld velem
azóta,
— Poros az ut, nem törí fel a lábát
Csak a nyereg föl ne törje a
hátát,
Föl ne törje a hátát.
— Jancsó Mihály mereven hall-
gatott bele a távolba. A nóta
egyre halkult, de még mindig
dacosan kanyargott a kék le-
vegőé felé:
— Paripárnak nincs párja a
világon:
Szárnyon jár az, mint a táltos,
nem lábón,
Csak még egyszer visszatérjek
házára,
Ezüst patkót veretek a lábára,
Veretek a lábára.
— Odabenn erőten macskahan-
gon felsírt a gyerek. Jancsó
magáraeszmelt: eszébejutottak
ővéi. Megfordult s bement a
házba.

KIVÉSZ A SZÖKE HAJ

Különösen hangzik ez a meg-
állapítás akkor, mikor az ember
bármerre néz, mást sem lát,
mint "észontó" szökecségeket.
Pedig kell valami igazságnak
lenni a dologban, mert épp Ang-
liában eszközőlétek ezt a megál-
lapítást, ahol tudvalevőleg még
több volt eddig a természetes
szöke fej, mint például nálunk
magyaroknál. A londoni Olym-
pia palotában tartott fodrász-
ipari kiállítás adott időszertisé-
get e szomoró megállapításnak
ahol is "természetes" szöke hői
gyeket kerestek, kiknek hajza-
tán kellett volna a legujabb fé-
sülési és gondozási módokat be-
mutatni.

Miután azonban a szökekéhez
intézet jelentkezősi felhívásban
az is benne foglaltatott, hogy a
bírák nemcsak a fodrászi mun-
kát fogják elbírálni a szöke lón
hanem magát a szöke hajzatot
is, hogy nincs-e festve, vagy vi-
lágosítva: senki nem jelentke-
zett s így bizonyos, hogy a szö-
kék javarésze ma már műszöke
vagyis a természetes, eredeti szö-
ke, hajszn kivészenben van.

Valósággal hihetetlen és mé-
gis igaz: a feketék és barnák
többségben vannak ugyanak-
kor, mikor a hajfestés segítéző-
vel a tényleges többség még mún-
dig a szökeké. Itt a közmondás
igazsága, hogy a látszat csal és
itt derül ki, hogy milyen büszke
lehet ma az a nő, akit természe-
tes, hamvaszöke hajjal ajándé-
kozott meg a sors. Sajnos, a
hajgyök rendszerint nem méltó
nyolják a szöke ajándékot és ke-
gyetlenül átkozni feketére. E
felett azonban — hölgyekről lá-
ván eső — nem is csodálkozhá-
tik senki.